

SVELGETEST for å avdekke aspirasjon

Pasient-ID

A. Forberedelse

Nødvendig utstyr: glass med isvann + dessertskje i stål

Sørg for at pasienten sitter stabilt og så oppreist som mulig i seng eller stol

Svelgingen forberedes ved å stryke en kald, våt teskje over pasientens lepper og tunge

		Test	
		Ja	Nei
1.	Er pasienten våken og responderer på tiltale?		
2.	Kan pasienten sitte oppreist med en viss hodekontroll? Eventuelt sitte oppreist med støtte?		

Er svaret nei på ett av spørsmålene - gå ikke videre! Vurder igjen innen 24 timer

3.	Kan pasienten rekke tunge		
4.	Kan pasienten slikke seg rundt munnen?		
5.	Kan pasienten svelge spyttet sitt?		
6.	Kan pasienten hoste/kremte på oppfordring?		

Er svaret NEI på punktene 5 og 6 - rådfør deg med kyndig personell.

B. Vanntest

Tilby pasienten en teskje vann 3 ganger. Observer og kjenn med 4-fingertest.

Hvis pasienten hoster: Tilby pasienten en teskje fortykket vann (nivå 2 IDDSI = stage 1 = biola-konsistens)

Hvis pasienten fortsatt hoster med fortykket vann, avbryt testen og kontakt logoped eller annet kyndig personell.

Hvis svelgingen går greit:

La pasienten drikke 1/3 av fullt vannglass (ca. 50 ml) med eller uten fortykning.

Pasienten skal selv holde eller støttes til å holde glasset.

C. Vurdering

		Test med teskje				Test med glass			
		Uten fortykning		Med fortykning		Uten fortykning		Med fortykning	
		Ja	Nei	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja	Nei
7.	Er svelgbevegelsen	Tydelig, fullstendig løfting/senking av strupehodet							
		Forsinket, forlenget svelgegangsetting >3 sekunder							
		Ufullstendig, gjentatte svelginger på samme munnfull							
		Usikker							
		Ingen svelging							
8.	Hoster pasienten?								
9.	Er stemmen surklede etter svelgingen?								
10.	Er pustemønsteret forandret?								

D. Anbefaling

- ☐ Kan spise og drikke uten tilsyn
☐ Kan spise og drikke med tilsyn
☐ Kan ikke spise og drikke - 'null per os'

- ☐ Tynn drikke
☐ Nivå 1 IDDSI / Minimalt tykk drikke / kullsyreholdig drikke
☐ Fortykningsmiddel i drikke
☐ Nivå 2 IDDSI / Fresubin Stage 1 / biola-konsistens
☐ Nivå 3 IDDSI / Fresubin Stage 2 / kulturmilk-konsistens /smoothie

- ☐ Nivå 7 IDDSI /Normalkost
☐ Nivå 6 IDDSI / Findelt/lettyggelig mat
☐ Nivå 5 IDDSI /Moset mat
☐ Nivå 4 IDDSI / Puré / Mat med glatt konsistens

- ☐ Tendens til matretensjon - behov for munnstell etter måltid
☐ Behov for å henvise til logoped (MASA)
☐ Behov for å vurdere tannstatus av tannpleier

Svelgetest dato: _____ kl. _____ utført av: _____

Gjenta test senest: _____